

ಅಪ್ರಾವ್ ಸಂಗಮ: 1967ರ ಅ. 10ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟುಕಟ್ಟಿದ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿ.ಕೃ. ಗೋಕಾರ್ ಹಾಗೂ ಮಹಿಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು.

ಫೋಟೋ: ಟಿ.ಎಲ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ/ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಆರ್ಕ್ಯೂವ್

ಬರೆಯಿರಿ ಕಾಲಂ ಇರಬಹುದು. ಈ ಎರಡು ಹೆಚರುಗಳು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಮಾಕ್ಸ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿ ಎಂದರು. ಅವರ ಮಾತು ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಿತು. ಇದನ್ನು ಗಟ್ಟುಮಾಡಿ ನೆನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡೆ. ಮೇಲ್ಪು ಮಾತು ಸುಳ್ಳಾಗಲೀಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಹಲವು ಬಾರಿ ನನಗೆ ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಅಂಕ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭಿಸಿದೆ!

ನಮ್ಮೆನ್ನು ಆಗ ಎಂ.ಎ. ಓದುತ್ತಿದ್ದ. ಒಮ್ಮೆ ಅವನು ಲೇಬ್ರಿಯಿಂದ ‘ಮೂಕಜ್ಞಿಯ ಕನಸುಗಳು’ ಕೃತಿ ತಂದು ಓದುತ್ತಿದ್ದ. ನನಗೂ ಓದುವ ಕುಶಾಹಲವಾಯಿತು. ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಾರೂಪೋತ್ತಮನ ನಾಹಸಗಳಂತೆ ಇದು ಅಪ್ಪು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅಥವಾಗಲೀಲ್ಲ.

ಅದಾಗ ತಾನೇ ಕೊಮಾರ್ಯ ಕಳೆದು ಯಾವನಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಜಗತ್ತು, ಸೃಷ್ಟಿ, ಸಾವು, ದೇವರು, ದೇವ್ತಾ, ಆಚಾರ, ವಿಚಾರ, ಶ್ರೀತಿ, ಕಾಮ, ಸಂಬಂಧ ಹಿಗೆ ಹತ್ತು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು. ಅವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವವರು ಇರಲೀಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಗೊಂದಲದ ಗೂಡಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಓದಿದ ‘ಮೂಕಜ್ಞಿಯ ಕನಸುಗಳು’ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜಿಂಟೆಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದಂತೂ ದಿಟ್ಟ. ಹಾಗಾಗಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ವ್ಯಾಪಾರಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ತಳಹದಿ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿವರು ಕಾರಂತರು.

ಅದೇ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಸಲಿಗಂಕಾಮದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಆ ಸ್ವಾರ್ಥಿಕೆಯ ತಲೆಬುದ ಗೊತ್ತಾಗಿರಲ್ಲಿ. ಅಳ್ಳಿ ಅನಂತರಾಯನನ್ನು ಯಾಕ ಬೇಯುತ್ತಾಳೆ. ಅವನೇಕೆ ಪೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಅಥವಾಗಿರಲ್ಲಿ. ಯಾರಲ್ಲಿ ಕೆಳುವದು? ಅದನ್ನು ಭಂಡ ಢ್ಯೆಯ ಬಂತೋ... ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೀ ಹೊಸ್ತ್ವ ಅಭಿನ್ವ ಇತ್ತು.

ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ಕಾರ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರೆದು ಕಾರಂತರಿಗೆ ಹೊಸ್ತ್ವ ಮಾಡಿಯೇಬಿಟ್ಟೇ. ಆಶ್ಯೆ ಎಂದರೆ ಕೆಲವೇ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಂದ ನನಗೆ ಉತ್ತರ ಬರಬೇಕೆ? ನನ್ನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಪಾರವೇ ಇರಲ್ಲಿ. ಆ ಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರ್ಘ ಕಾಣಿತ್ತುಕೊಂಡು ಎಲ್ಲವಿಗೂ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನನ್ನ ಗ್ಯಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇದೇ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಕಾರಂತರ ಇತರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಓದಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರಿಂತೆ ಕಂಡರು. ಅವರನ್ನು ಮುಖಿತಾಗಿ ಕಾಣಿವ ಬಯಕೆಯಾಯಿತು. ಹೇಗೆ?

ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ‘ವಿಶ್ವ ಕನ್ನಡ ಸಮ್ಮೇಳನ’ ಅಯೋಜನೆಗೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಕಾರಂತರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಬರೆದ್ದು ಪ್ರಶ್ನವನ್ನು ಜೀಜಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ ಕೊಂಪು ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಬುಬ್ಬ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋದೆ. ದೂರದಿಂದ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕಾರಂತರೇನೊ ಕಂಡರು. ದ್ವಾನಿವರ್ಧಕದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಾತೂ ಕೇಳಿಸಿತು. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರ ಸಮೀಪ ಕೂಡ ಹೊಗಳಾಗಲೀಲ್ಲ. ಆ ಜನಜಂಗುಳಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳೆದುಹೊಗಿದ್ದು ಒಂದು ಪ್ರಜ್ಞ!

ಆಮೇಲೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಆರಂಭಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದಮ್ಮೆ ಕಾಲ ಮಣಿಸ್ಟುಹೊತ್ತು ನಂತರ ಸಿನಿಮಾಕ್ಸ್‌ತ್ವ್ ಬಂದೆ. ಆಗ ನಾಗಾಭರಣರು ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರ ‘ಚಿಗುರಿದ ಕನಸು’ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಿನಿಮಾ ಮಾಡಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದರು. ಅದರ ಚಿತ್ರಕಥೆಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ಪಾಲ್ಯೋಂಡಿದ್ದೆ. ಕಾರಂತರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಸುಧಿ ಬಂತು. ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ‘ಶಿವಾನಂದ ಸ್ವೇಂದ್ರ’ ಬಳಿಯ ‘ಜನಾದನ ಹೊಚೆಲ್’ನಲ್ಲಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಚಿತ್ರಕಥೆಯನ್ನು ಅವರಿಗೆ ತೋರಿಸಿ